

HOROLEZEC

ročenka českého horolezeckého svazu 2010

Český horolezecký svaz

foto Michal Hlaváč

HoroLezec, ročenka ČHS pro rok 2010. Neperiodická tiskovina, neprodejné.
Autoři a textová úprava článků: Zdeněk Hrubý, Petr Resch, Božena Valentová.
Grafická úprava ak. mal. Eva Jandíková - cds, výroba Tiskárna Petr Dvořák.
Obsah příspěvků je platný k 21. 12. 2010.
Obálka, titulní strana: Adam Ondra na Světovém poháru v Moskvě, foto Udo Neumann.
Zadní strana obálky: Skialpinismus na Islandu, foto Martin Rohan.

Hore zdar,

zase po roce v Ročence, čeští horolezci a horolezkyně. Nevím, zda je takové oslovení dostatečné. Český horolezecký svaz ve skutečnosti zastřešuje široký vějíř soutěžních i nesoutěžních sportů provozovaných s lanem a jinými fidlátky, od klasického skialpinismu až po lezení na umělých stěnách v tělocvičnách. Charakteristiky těchto sportů, zájmy, způsob života a tréninku jsou velmi různorodé. Ostatně, ani to lano není absolutní symbol, copak by mi řekl pravověrný boulderista? Podstatné ale je, že z toho všeho je v našich hlavách, duších a tělech čirá radost.

Zvláště zdravím členy Českého horolezeckého svazu. Letmým

pohledem do loňské ročenky vidím, že se v tomto tématu opakuji. Ale nelze jinak. Stále slychávám výkřiky, tu střízlivé, tu méně, na téma: Proč bych měl být členem ČHS? Jsem svobodný jedinec, nepotřebuji být členem organizace. Co mi ČHS přináší?

Tak tedy: Hrdost příslušnosti k české lezecké komunitě. Možnost setkávat se s kamarády v oddílech i jinde, domlouvat se na akcích a plánech. Informace a servis, od metodiky k lékařské problematice. Mít zastání svých zájmů doma i v zahraničí. Vyjednávání podmínek pro lezení s orgány ochrany přírody. Údržbu skalních oblastí včetně osazování, údržby a výměny jisticích prostředků. Zvýhodněné pojistné podmínky pro extrémní sporty. Podpora mládeže a reprezentantů. Organizace domácích soutěží v lezení a účast v mezinárodních soutěžích pro naši špičku, přes kterou vede cesta k vítězství ve světových pohárech a k titulům mistrů světa, které se českým lezcům daří sbírat. Domnívám se, že to vše – spolu s pocitem, že nejsem černý pasažér, kdykoliv zapínám expresku do kruhu – stojí za těch pár korun ročních příspěvků.

Díky všem, kteří dobrovolně věnují čas a práci pro vytváření podmínek horolezcům. Od správců skal přes vrcholové komise, instruktory, členy komisí, oddílové bafuňáře, výkonný výbor, který jste si zvolili... Je to z větší části téměř neviditelná, nikdy nekončící práce. Ale má smysl. Není účelem unavovat zde úředními fakty. Jen namátkou: Máme koncepci rozvoje ČHS, kterou jste pomáhali vytvářet svými názory a kterou schválila Valná hromada ČHS. Máme kombinované členství ČHS a OEAV, které přináší významné výhody našim členům, včetně výrazné slevy v členských příspěvcích. Stabilizovali jsme finanční situaci ČHS a navázali řadu firemních a mediálních partnerství. Zlepšily se pojistné podmínky pro horolezce – členy ČHS. Je vyjednáno povolení pro lezení v oblastech, jako je pravý břeh Labe a Trůn na Pálavě. Vydáváme elektronický Zpravodaj. Intenzivně pracuje historická komise na oblíbeném úkolu archivovat a dokumentovat vývoj českého horolezectví. Připravuje se nový web ČHS. Viditelně jsme přispěli k probouzení se UIAA z letité letargie. Podpořili jsme obnovu legendární Chaty pod Rysy a máme tam stejné podmínky jako slovenští členové JAMES... V lezení všeho druhu se daří, mohu naštěstí opět konstatovat. Jsme viditelní v absolutní světové špičce. Nebudu opakovat výčet jmen, umístění a výkonů, abych na někoho nezapomněl. A ani bych se výtčtem do úvodníku nevešel. Ostatně, to můžete spolehlivě sledovat v lezeckých hovorech po večerech, kdy ruce bolí, odřeniny zasychají a lezci se těší na další den. Nebo v novinách, časopisech, v televizi a na webu. Nebo z vyhlášených výstupů a výkonů roku. A taky ze článků v této Ročence.

Jak se pravi v jednom rozhovoru v letošní Ročence: Lidé, lezte! K tomu vám přeji zdraví pohodu a samé štěstí.

Zdeněk Hrubý, předseda ČHS

Obsah

Editorial	3
Události roku 2010	4-13
Gasherbrumy I a II	4
Vol de Nuit	5
Erectissima	6
Skialpinismus	7
Golpe de Estado	8
Tough Enough	9
Repre v Zillertalu	10
Mládí vpřed	11
Závodní lezení	12
Třikrát 8C na kamenech	13
Český prvovýstup na Cima Grande z pohledu historie	15
Povídání s Adamem Ondrou	17-18
30 let přátelství – Francesco Santon a naše horolezectví	20-21
Rozhovor s Radkem Jarošem	22-23
Majzlíci	24-27
Tendon Cup 2010 – start pro mladé závodníky	28
Sněžná slepota	30

Gasherbrumy I a II

V červenci vystoupala dvojice Radek Jaroš a Libor Uher na vrcholy Gasherbum I a II. Výstupy mají význam zejména v kontextu útoku Radka na kompletní přelez všech osmitisícových vrcholů. Zbývají už „jen“ tři zářezy, přičemž nejtěžší bude bezesporu K2, kde Radek v minulosti moc štěstí neměl.

Radek Jaroš, hřeben v 8000 m, foto: archiv Radka Jaroše

Vol De Nuit

V poměrně tvrdých podmínkách při teplotách až -25°C se v lednu zrodil nejvážnější přelez uplynulé sezóny ve středních velehorách. Dvojice lezců Dušan „Stoupa“ Janák a Pavel Vrtík přelezla Jasperovu mixovou cestu Vol De Nuit na Mont Blanc du Tacul s obtížností M8-. Vyjma štandů s jedinou skobou a v nejčistším možném stylu, OS.

Dušan Janák v nástupu do Vol De Nuit, foto: Pavel Vrtík

(Super) Erectissima

Po delší odmlce vytvořilo české družstvo významný prvovýstup v alpských stěnách. V létě roku 2009 družstvo ve složení Pavel Jonák, Vašek Šatava, Dušan Janák a Richard Jurečka (SR) vytyčilo v severní stěně Cimy Grande smělou linii „Erectissima“, 8+A3. O rok později družstvo jednak narovnálo výstup až na vrchol a jednak postupně přešlo všechny délky volně. Výsledkem je cesta o sedmnácti délkách. Obtížnost cesty je velmi vyrovnaná, nejtěžší délka je za 10 a řada dalších délek dosahuje obtížnosti 9- až 9.

vpravo Erectissima – Džony na štandu, dole schéma cesty, foto: Václav Šatava

Skialpinismus

Obliba skialpinismu stoupá, ale na nejobtížnější sjezdy a průzkumy nových oblastí si troufá málokdo. Ke špičce určitě patří Robin Baum, který letos podnikl s Martinem Rohanem průzkumnou výpravu na Island, do oblasti poloostrova Troll. A také Pavel Pospíšil, který absolvoval výstup a předchod Mt. Tacul a sjezd po SZ hřebeni k Pyramidě du Tacul (sklon 50–55°, celkové převýšení 500 m, obtížnost TD).

Daří se i v závodním skialpinismu: Juniorka Karolína Grohová vybojovala na MS v disciplíně Vertical bronzovou medaili a v hlavní závodech jednotlivců obsadila výborné sedmé místo.

*Nahoře Pavel Pospíšil, Mt. Blanc du Tacul, foto: archiv Pavla Pospíšila
Vpravo Karolína Grohová v závodu Středoevropském poháru,
foto: archiv Pavla Jirsy*

*Adam Ondra, Golpe de Estado 9b,
foto: Vojtěch Vrzba*

Golpe de Estado

Bezesporu nejvážnějším počinem roku 2010 na světových skalách byl výstup Adama Ondry ze 13. března. Ten den, ne zrovna za ideálních podmínek, zopakoval Adam výstup Američana Chrise Sharmy „Golpe de Estado“ ve španělské Siuraně za závratných 9b. Jed-

ná se o první světové opakování cesty této obtížnosti, okořeněné navíc skutečností, že oproti původnímu stavu, v němž byla cesta přežena, ubyl jeden chyt. Dlouhé skoky, 45 metrů vytrvalostní zátěže. Adam Ondra se opět zapsal do historie světového lezení.

Tough Enough

Další zářez Adama Ondry, tentokrát na poli big wallů na Madagaskaru. Volný přelez alespoň jednotlivých délek cesty „Tough Enough“ v oblasti Tsaranoro byl výzvou pro celý lezecký svět ihned po prvovýstupu německého družstva v roce 2005. Do něj se obula velká francouzská esa a s lehčí variantou nejtěžší délkou byla 380 metrů dlouhá cesta „po kouscích“ přelezena volně. Souvislý přelez výstupu, označovaného často za nejtěžší big wall světa, stále chyběl. Adam Ondra vylezl lehčí (francouzskou) variantu hned první lezecký den, vše vyjma klíčové délky za 8b+, stylem OS. Po dvou dnech odpočinku přelezl Adam i těžší variantu. Původně stupněm 8c+ hodnocenou délku vidí spíše jako 8c. Výsledek: 7b+, 7c+, 8a+, 7c, 8a+, 8a, 8b+, 8c, 8b+, 8b. Během zbylých dní pobytu přelezl ještě třináctidélkové 8b „Bravo les Filles“ a stejně dlouhý výstup „Mora Mora“ s klíčovou délkou za 8b+/c.

vpravo: Adam Ondra v sedmé délce cesty „Tough Enough“ nazvané „Frigo“, klasifikace 8b+

dole oblast Tsaranoro, obě foto: Pietro dal Pra

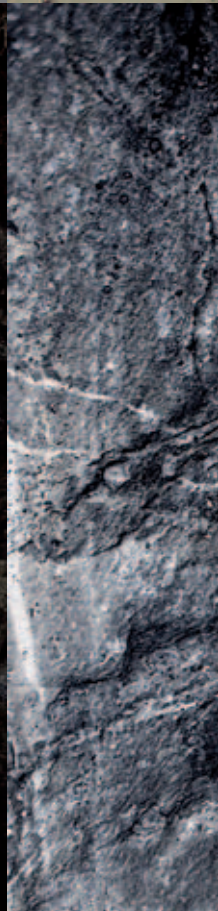
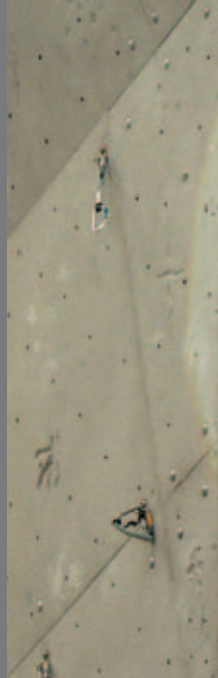

Repre v Zillertalu

Nový předseda komise skalního lezení Jiří Šefl naplánoval, připravil a realizoval v létě soustředění našich nejlepších skalních lezců v rakouské oblasti Zillertal. Složení účastníků bylo mixem světové špičky, legend i nastupující generace, pro níž mají být podobná soustředění motivací do dalšího lezení. Týden v oblasti, kde se psala historie světového lezení, přinesl i přes nepřízeň počasí přelety cest až do obtížnosti 9a a bouldrů do 8B.

*Vlevo Hades 9a, Tomáš Mrázek,
Dole Incubator 8B, Ondřej Nevělik,
foto: Vojtěch Fröhlich*

Mládí vpřed

Rok 2010 potěšil i nástupem nové mladé generace lezců. Konzistentně se zlepšující rodilá pískařka Edita Vopátová se ve svých sedmnácti letech stala nejmladší českou lezkyní, která zdolala stupeň čistých 10 UIAA (Fiese Luise ve Frankejuře a Ultra Perm v Red River George, USA). Také velmi precizně a cíleně se připravující Zdeněk Ustohal (14 let) si odškrtnl svou první desítku, „Karies“ (8b) ve slovinském Ospu. Na poli závodním hájila naše barvy nejlépe Andrea Pavlincová, která přivezla bronz z MS juniorů v Edinburghu.

*Vlevo nahoře Andrea Pavlincová, foto: Daniel Pavlinec
Dole Zdeněk Ustohal, soustředění reprezentace
v Zillertalu, vlevo dole Caramelo 8b, Jiří Šefl,
foto: Vojtěch Fröhlich*

Závodní lezení

Adam Ondra a sourozenci Hrozovi – nejvýraznější jména českého závodního lezení již několik let.

Světový fenomén Adam Ondra se letos s chutí pustil do své dosud slabší disciplíny, boulderingu. Nervy drásající průběh světového poháru, jehož rozuzlení přinesl až poslední závod, Adam nakonec vyhrál! Po celkovém vítězství SP v obtížnosti v roce 2009 se mu tímto skalpem v boulderingu podařil v závodech SP dosud nevídaný double. Dvě stříbra přivezl Adam z ME, v boulderingu i v obtížnosti, v lezení na obtížnost skončil v celkové SP na třetím místě, v kombinaci v celkovém pořadí zvítězil.

Libor Hroza se v rychlosti stále posouvá ve světových žebříčcích výše, v roce 2010 dosáhl zatím největšího úspěchu své kariéry, když přivezl z ME bronzovou medaili. Třetí pozici obsadil i v celkovém hodnocení SP.

Liborova sestra Lucie v roce 2010 výrazně promlouvala do SP v drytoolingu, kde skončila v celkovém pořadí na 5. pozici.

Libor Hroza ME IMST, foto: Bára Hanušová

Lucia Hrozová EP Innsbruck, foto: Miroslav Matějec

Třikrát 8C na kamenech

Stupeň 8C je současným stropem světového boulderingu. Každoročně ho zvládne zhruba tucet lezců. Mezi ně se v roce 2010 vtěsnali i tři Češi. Nejprve přišel v říjnu přeлез boulderu „From dirt grows the flowers“ (Chironico, Švýcarsko) v podání Radovana Součka, o měsíc později udolal Petr Resch svůj dlouholetý projekt na Petrohradu „Knockin on heavens door“ a do třetice nemohl nedoplnit klub „osmcčkařů“ Adam Ondra, když koncem listopadu přelezl v oblíbeném Chironicu boulder „Big Pavé“.

*Vlevo Adam Ondra, Unendliche Geschichte 8B+, foto: Vojtěch Vrzba
dole: Knockin on heavens door 8C, Petr Resch, foto: Karel Hegr*

ŠPIČKOVÉ OUTDOOROVÉ OBLEČENÍ PRO:

- HOROLEZECTVÍ
- SKIALPINISMUS
- LYŽOVÁNÍ
- TURISTIKU
- PARAGLIDING

Pevná kapuce s vícesměrným regulováním.

Dostatečný centrální zip (neomezuje při použití s úvazkem nebo bederním pásem).

Bunda GUIDE

Velmi lehká, do detailu propracovaná, svrchní záložní bunda. Technický skvěle padnoucí střih. Ideální pro případ zhoršení počasí. Vaše jistota při horolezectví, skialpinismu, trekingu...

Parametry membrány:
30 000 mm H₂O/20 000 g/m²/24 h

DEVIL ALPINE bunda + kalhoty

Špičková horská membránová bunda a kalhoty pro nejnáročnější použití. Vynikající odolnost a pevnost materiálu, vysoká prodyšnost. Skvěle padnoucí střih. Vaše 100% ochrana proti vodě a větru.

Parametry membrány:
20 000 mm H₂O/38 000 g/m²/24 h

V bocích vsazeny celorozepínací vodoodpudivé zipy bez krycích lég.

Laminované protectory na ramenou a loktech.

Asymetrický centrální zip.

Nohavice s ochranným návlekmem. Regulovatelná šířka spodní části nohavic.

DIRECTALPINE

Vlastní vývoj a tvůrčí inovace. Tvůj komfort v horách, tvoje jistota při každé akci. Testujeme v terénu, realizujeme podněty Directalpine teamu i Vás, našich zákazníků. Díky tomu se vždy můžeš spolehnout na každou drobnost, na oblečení propracované do detailu!

DIRECT ALPINE
hlavním partnerem CHS

directalpine.com
TECHNICAL OUTDOOR WEAR

TOKYO - MADE IN JAPAN

Šatavis jumaruje, foto: Pavel Jonák

V roce 2009 se čtveřici horolezců Dušanu „Stoupovi“ Janákoví, Vašku Šatavovi, Ricardu Jurečkovi a Pavlu Jonákovi, podařilo prolézt nejstrmější částí stěny Cima Grande mezi Španělskou cestou a cestou Phantom der Zinne. Po překonání nejpřevlejší části stěny odbočili do výlezových komínů *Diretissimy Hasse-Brandler*. Novou cestu nazvali *Erectissima* s klasifikací 8+ A3. V červenci 2010 se do stěny vrátili. Ricardo a Stoupa za použití závěsné postele k bivakování protáhli samostatnou linii až na vrchol a Pavel Jonák s Vencou Šatavou se koncentrovali na volný přeлез původně technicky lezených délek. Všechny délky klasifikace 8 a výše byly vylezeny stylem RP nebo PP. Ačkoli jsou v cestě použity nýty, je třeba počítat s odlezy v pískovcovém duchu, včetně délky klíčové. Kde to struktura skály umožňuje, je třeba se jistit vklíněnci a friendly i v těžkých délkách. Povinné lezení mezi jištěními je v nejtěžších délkách někde kolem spodního devátého stupně. Délka cesty: 560 m, 17 délek; obtížnosti jednotlivých délek: 8-, 10-, 9-, 9-, 9, 7+/8-, 7+, 7, 9, 9-, 8/8+, 7+/8-, 7,7-, 7, 8-, 5+.

Český prvovýstup na Cima Grande

z pohledu historie

Připojme k této faktografii několik historicky zaměřených poznámek. Těžké skalní lezení v Alpách znamená v první řadě lezení v Dolomitech. A v nich k těm nejlepším stěnám patří bezpochyby jižní stěna Marmolady a severní stěny skupiny věží Tre Cime di Lavaredo. Patří k těm, v nichž se psala historie evropského horolezectví. Severní stěna Cimy Grande a Cimy Ovest patřily mezi tzv. poslední velké problémy Alp v meziválečném období (vedle severní stěny Eigeru, Matterhornu, Grandes Jorasses či východní stěny Piz Badile). Asi nejslavnější je cesta, kterou zde vytvořil Emilio Comici s bratry Dimaiiovými z r. 1933. Ani dnes to není cesta pro začátečníky, ačkoli oproti 30. létům je tam dnes několikanásobně více skob, a také horolezecké vybavení se krapet změnilo. Mimočodem samotný Comici si vlastní cestu šel jednou přelézt sólo a byl neobyčejně překvapen, kolik skob tam od doby jeho výstupu přibylo. Ricardo Cassin je další z horolezců, který se zapsal prvovýstupem v severních stěnách. Tentokrát prvním průstupem severní stěny Cima Ovest. Také v poválečné éře prvovýstupy severními stěnami patřily k nejvýznamnějším alpským výstupům. Jmenovitě jde o *Diretissimu Hasse-Brandler-Lehne-Löw* (1958) a cestu Na památku Jeana Couzyho od Francouzů Desmaitsona a Mazeauda (1959). Obojí technické výstupy. S jistým zjednodušením lze říci, že ze severních stěn Tre Cime se rozšířilo opojení technickými skobovacími výstupy do celých Alp. Severní stěny Tre Cime jsou velmi strmé a v centrálních částech jsou první dvě třetiny stále převlelé. Proto se zde v poválečné době především skobovalo. Od 80. let 20. století zase naopak od severních stěn začíná vát vítr druhé módní protivlny – volného lezení. Kurt Albert přelezl *Diretissimu Hasse-Brandler* na Cimu Grande a další slavnou skobovačku na Cimu Ovest – Švýcarskou *diretissimu*. Významné a také psychicky náročné volné výstupy tu realizovali Slovinec F. Knez a bratři Coubalové z Československa. Velký boom volného le-

zení zažily Tre Cime v 90. letech při přelézání starých hákovaček. V tomto kontextu je třeba zmínit jméno Itala Maura „Bubu“ Boleho, který posunul volné lezení v této oblasti do desátého stupně. O další posun do stupně jedenáctého se postaral Němec Alex Huber svými cestami přes velký převis Cimy Ovest.

Z českého a československého působení je třeba zmínit technickou cestu slovenských lezců Bílý kout z r. 1977, vedoucí ve velmi špatné skále v levé části stěny Cimy Ovest a vyzdvihnout již zmiňované výstupy bratří Coubalů. Spektakulárním výstupem je cesta Šepot květů, kterou vytvořil v drolivé stěně Cimy Ovest T. Gross (první opakování až R. Jurečka a P. Kryze po r. 2000). Bratři Packové ze Slovenska působili na Tre Cime počátkem 90. let a jako první přelezli volně *Superdiretissimu* na Cimu Grande a uskutečnili jeden z prvních volných přelezů Piliře veveřek na Cimu Ovest.

Já se svými spolulezci mám na svém kontě asi první české přelezly cest v desátém stupni (*Camilotto Pelissier*, Na památku Jeana Couzyho, Akut) a tři prvovýstupy. Jeden z nich, který jsem realizoval s Honzou Doudlebským, se jmenuje *Robinson Crusoe*. V novém průvodu z roku 2010 je cesta označována za to nejtěžší, co po psychické stránce Tre Cime nabízejí a je stále bez opakování. Výstup *Erectissima* je podle mého názoru nádhernou linií v dolním desátém stupni s koncentrací těžkých délek odjištěných v duchu vyváženosti mezi psychickými a fyzickými obtížemi cesty. Svým charakterem zapadá mezi nejtěžší moderní cesty v těchto stěnách a je dobrou vizitkou pro český alpinismus. Název *Erectissima* je míněn jako roztomilá reminiscence na všechny ty dolomitské *diretissimy* a *superdiretissimy*, které označují nejpřímější linii k vrcholu „ve směru padajících kapek“.

Dušan „Stoupa“ Janák

humi
OUTDOOR®

hory nás baví...

www.humi.cz

Povídání s Adamem Ondrou

Hned na úvod asi nelehká otázka o srovnávání jablek s hruškami, ze které se možná budeš chtít vykrotit. Letos dvojnásobný vícemistr Evropy, první místo v SP v boulderingu, přelez „Golpe de Estado“ za 9b, možná nejtěžší „vicedélka“ na světě „Tough Enough“ na Madagaskaru v asi neočekávaně rychlém čase a pak ještě celkové třetí místo v SP na obtížnost a vítězství v kombinaci. Co z toho ty osobně považuješ za největší výkon (měřeno obecnými měřítky) a čeho ty si osobně vážíš nejvíce a proč?

Nejvíc si vážím přeletu cesty Golpe de Estado, protože mě stála jednoznačně nejvíce psychických sil. Navíc díky dlouhým silovým krokům po relativně dobrých chytech to není ani můj styl. Potom následuje vítězství ve světovém poháru v boulderingu, to jsem rozhodně nečekal na začátku a ani před posledními dvěma závody (cíl byl původně 3. místo). Dále bych dal Tough Enough a dvě stříbra z Mistrovství Evropy, ač to bylo pro mě malé zklamání, protože titul je přece jenom titul. Třetí místo v obtížnosti pro mě je spíše zklamáním a vítězství v kombinaci není až tak hodnotné, neboť se letos oběma disciplínám z užší světové špičky nikdo nevěnoval.

Při výčtu všech těch úspěchů v různých (ač příbuzných) lezeckých disciplínách se nabízí otázka, čeho by bylo možné dosáhnout, kdyby ses věnoval jenom jedné. Nemyslíš, že tě tahle univerzálnost brzdí? Asi nejvíce lze tuhle myšlenku spojit s ME, kde jsi lezl dvě disciplíny během pár dní. Jak moc to ovlivnilo tvoje umístění?

Ano, při zaměření na jednu disciplínu je pravděpodobné, že bych v ní dosahoval lepších výsledků, ale univerzálnost a rozmanitost je přesně to, co mě na lezení baví. Navíc si myslím, že mám potenciál se ještě zlepšovat, někdy později bych třeba chtěl obětovat celou sezónu jedné disciplíně, popřípadě třeba i cestě. Fakt, že jsem na ME startoval v obou disciplínách, určitě neovlivnil výsledek v obtížnosti, neboť ta byla jasná priorita, trénink jsem podřídil právě jí a bouldering už jsem šel spíše zkusit díky časovému programu. Semifinále a finále boulderingu následovalo po skončení obtížnosti. Kdyby to bylo naopak (jako třeba minulý rok na MS v Číně), zúčastnil bych se pouze obtížnosti.

Adam Ondra v Zillertalu, foto: Vojtěch Fröhlich

Je nesmírně příjemné, že nezapomínáš na domácí lezecké terény, kde jsi letos vylezl dvě 9a. Snesou tyhle cesty srovnání s těmi světovými? Nejen obtížnostně, ale i co do kvality lezení? Kdy na ně někdo ze světové elity přijede? Máš čas se o tom bavit s lidmi třeba na světácích a pozvat je na lezení v Česku?

Tyto cesty podle mého názoru odpovídají udané klasifikaci, momentálně nejtěžší cestu Echo lokaci si možná dokonce dokážu představit jako 11+, ale vzhledem k velké specifičnosti nejtěžšího místa jsem se raději držel zpátky. Takže jestli je 9a stále světový výkon, tak srovnání snesou. Kvalitou se asi srovnávat nedají, pár výjimek by se našlo (hlavně Perla východu a možná Tanec kuřátek), ale jinak jsou to přece jenom cesty spíše bouldrovějšího charakteru, ač jsou krokově mnohdy velice zajímavé. Například Dave Graham poté, co viděl fotky z Tance Kuřátek, napsal nadšený email, že by se na to někdy rád podíval. Jinak je Česko pro většinu lezců mimo...

Letos se ve skvělé formě představil Španěl Ramón Julian Puigblanque, který s velkým náskokem vyhrál celkový SP v obtížnosti a má i titul mistra Evropy. V čem podle tebe tkvělo „kouzlo“ jeho úspěchu? Sleduješ vůbec své soupeře? Třeba z vyrůstající generace? Vidíš nějaký talent mezi mládeží, který by mohl tak razantně vstoupit do světového dění podobně jako ty? Má někdo z našich podobně „našlápnuto“?

Ramón má opravdu neskutečnou sílu, je to pravděpodobně velký dřič. Nemyslím si, že letos měl o mnoho větší formu než v minulých letech, ale dříve dělal velké množství chyb, ze kterých už se většinou i přes svoji obrovskou silovou rezervu nedokázal dostat. Letos dělal chyb výrazně méně.

Soupeře, či spíše ostatní lezce sleduju, určitě bych zmínil Enza Odda (Biographie 9a+ v 15 letech) a Tita Traversu (8a+ v 9 letech). Takových mladíků bude přibývat, je to naprosto logický vývoj. Z našich momentálně zatím nikdo nemá podobně našlápnuto, ale co není, může být. Osobně jsem zvědavý na Zdendu Ustohala a holky Ivu Vejmolovou, Andreu Pavlincovou a Terku Svobodovou.

Adam Ondra v Zillertalu, foto: Vojtěch Fröhlich

Asi se shodneme všichni na tom, že už jsi i přes svůj nízký věk dokázal promluvit do lezecké historie. Máš pocit, že jsi schopen svými postoji („nesekat“, důsledně klasifikovat) schopen ovlivnit vývoj lezení a jeho další směřování?

Byl bych moc rád, když ano, a snad nebudu neskromný, když řeknu, že to opravdu alespoň trošičku ovlivňuju.

Zůstanu u tématu vývoje lezení, tentokrát toho závodního. Možná je to jenom můj dojem určitě umocněný tvým obrovským úspěchem, ale mě letos mnohem víc lákalo sledovat přenosy i záznamy z bouldery než z obtížnosti. Jak ty bys srovnal z hlediska divácké atraktivity tyhle dvě disciplíny, eventuálně co udělat pro to, aby obtížnost více táhla. Je zohlednění času tou správnou cestou (od letošního roku došlo k úpravě pravidel, kdy v případě dvou „TOPů“ ve finále rozhoduje čas – pozn. autora)? V extrémním případě třeba i směrem k „duelu“, který jsi vyhrál v Arcu? A ještě jedna otázka (o to složitější, že jsi tuhle disciplínu letos v SP vyhrál), má smysl „kombinace“ ať už v rámci celého ročníku SP nebo v rámci ME či MS?

Mně osobně přijde atraktivnější bouldering, ale je fakt, že normální divák se v soutěži ne-

může příliš orientovat. A pravidla podle mého názoru bohužel zjednoduší nejde.

Obtížnost se může ztraktivnit zkrácením cest nebo úplnou eliminací odpočinků, což se děje. Například stěna v Kranji mně přijde divácky hodně atraktivní. Důležité je prostě to, aby cesta sama donutila lezce lézt rychle. Pro stavěče je to ovšem hodně těžký úkol, nesmí udělat nějaký krok výrazně těžší než ostatní, protože nejhorší je, když všichni spadnou z jednoho chytu. To, že rozhoduje čas v případě dvou shodných výsledků ve finále (a to pouze v případě dvou vítězů), nic neřeší, letos se to nepoužilo ani jednou.

Duel beru spíš jako hezké zpestření závodů, ale s obtížností to nemá moc společného, obtížnost by prostě měla být stále o obtížnosti a ne o rychlosti.

Kombinace by smysl měla, pokud by více lidí jezdilo na obě disciplíny. Letos například to dopadlo tak, že druhý byl Jakob Schubert, který byl celkově druhý v obtížnosti, ale na SP v boulderingu byl jednou a skončil dvacátý třetí. Směrodatnější by podle mě bylo, kdyby se počítaly top 2 závody v obtížnosti a top 2 závody v bouldrech.

Tak moc díky a hodně úspěchů.

Ptal se Petr Resch

Adam Ondra ■ foto Vojta Vrzba

www.hudy.cz

 HUDY
SPORT

30 let přátelství - Francesco Santon a naše horolezectví

V ČHS je hodně „zkušených“, kteří si dobře pamatují, že jediné dostupné hory byly na východ od našich hranic, zatímco o relativně blízkých Alpách si většina horolezců mohla nechat jen zdát. Takže tady je od Jiřího Nováka, předsedy Historické komise ČHS a hlavně vedoucího mnoha expedic, pro mladší ročníky alespoň malé připomenutí, jak to tenkrát bylo.

V 80. letech jsem měl možnost po-dílet se na organizaci různých ho-rolezeckých akcí Československé-ho horolezeckého svazu. V roce 1974 jsem byl Ivanem Dieškou po-staven do role šéfa studijní komi-se svazu a mým úkolem bylo hledat podnětné aktivity – prvovýstupy atd. pro naše špičkové lezce. O dva roky později jsem se stal předsedou tzv. trenérské rady, tedy z dnešního pohledu komise alpinismu. Komise

zodpovídala za činnost reprezentačního druž-stva, včetně přípravy a jejich akce, zejména v zahraničí. Oficiálních výjezdů bylo minimál-ně, v podstatě nebyly žádné a i do SSSR jsme měli možnost vyjet 1x za dva roky. Tehdy byla jediná možná forma výjezdů, formou tzv. oddí-lových výměnných akcí, na několik let pozasta-vená. Se západními zeměmi jich svaz měl 5 za rok, včetně přijetí zahraničních partnerů. Byla to tedy kromě zcela výjimečných oficiálních vý-jezdů (na pozvání) a občasných akcí cestovních kanceláří, např. Sportturistu, jediná možnost

jak vycestovat. Státem (ÚV ČSTV) financované expedice byly pouze 2x k Makalu (1973 a 1976) a později na Lhotce Shar (1984) a Mount Everest (1987). Do SSSR, hlavně na Pamír, se postupně otevřely možnosti účasti na „mezinárodních tá-borech“. V 70. letech jsme s obtížemi realizo-vali výměny s Němci, Švýcary, Rakušany i Italy, vesměs ale v menších skupinách. Osobně jsem k tomu využíval především kontakty s mými spolulezci z dob, kdy do roku 1969 bylo možno vycestovat soukromě na pozvání.

K výrazné změně došlo na počátku 80. let a to spoluprací především s italskými horolezci. Na jaře roku 1979 mne v souvislosti se znalostí italštiny oslovila paní Vorlíčková, pomocnice sekretářky ČSHS, zda bych se mohl setkat s ho-rolezcem z italské turistické skupiny z Benátek. Její dcera jim zajišťovala doprovod a překlada-telskou činnost. Pochopitelně jsem se s „tím Italem“ – Francesco Santonem a jeho manžel-kou Robertou rád sešel. Bylo to setkání pod-nětné a dá se říci pro mne osudové a pro naše horolezectví významné. Vzal jsem je do Skalá-ku i dalších pískovcových oblastí. Byli nadšeni a tak hned na podzim stejného roku následo-vala menší výprava „Benátčanů“ do našich skal. Přišla „řeč“ i na naši chystanou akci do Dolomit. Operativně nám pomohli s ubytováním v Do-lomitech na chatě Coldai u Civetty a doporu-čili některé cesty k prvním zimním výstupům, např. Messnerovu cestu v S stěně Monte Agne-ru a Cestu přátel v SZ stěně Civetty.

Na podzim se také zrodil první projekt velké vý-měny s Francescem a sekcemi z oblasti Bená-tek – sekce CAI Dolo pro rok 1980. Pak to po-kračovalo masivně a hlavně pozitivně pro nás. Z Itálie vždy přijel buď autobus, či řada aut, tak-že se začalo jednat o „hromadné“ výměny třice-ti až čtyřiceti osob. To nám nesmírně pomáhalo při organizaci větších výjezdů do Alp a násled-ně i do Himálaje. Do našich expedic se začali zapojovat i Italové, což posouvalo naše výpra-vy do kategorie mezinárodních akcí. Chtěl bych

připomenout především opakované účasti Gi-
gio Visentina a Rollanda Nicca na našich expe-
dicích.

To co ale bylo též zásadním momentem na pod-
zim 1979 pro mne i pro čs. horolezectví, byla
okolnost, že Francesco mne pozval k účasti na
italsko – nepálské expedici k Mount Everestu.
ČSTV můj výjezd schválilo a dalo mi doložku,
proč ne – jednalo s o účast na významné akci
s nulovými náklady pro ČSTV.

V roce 1977 jsem inicioval a později prosadil
po klasické výpravě č. 2 k Makalu další projekt
ČSHS modernějšího pojetí (expedice bez umě-
lého kyslíku a výškových nosičů) k extrému té
doby – jižní stěně Lhotce Shar. Po řadě disku-
zí, v lednu 1980 ČSHS v čele s tehdejším před-
sedou Tiborem Šurkou potvrdilo realizaci této
akce. Při pobytu v Nepálu s Francescovou expe-
dicí k Everestu jsem měl díky kontaktům v rámc-
i italsko – nepálské výpravy možnost setkat se
s vedoucími představiteli ministerstva turistiky.
Lhotse Shar nebylo v té době na listině vrcho-
lů s expedičním povolením. Nepálci mi nabíd-
li otevření vrcholu, když jménem našeho svazu
podám žádost o povolení. To jsme operativně
v Kathmandu absolvovali s plánem akce na rok
1982. Realizace se pak zejména pro potíže se
zajištěním financí zpozdila o 2 roky. Při expedi-
ci k Mount Everestu mne „oslovily“ i další nižší
vrcholy – Cholatse, Thamserku, Lobuje, Kongde
Ri, ke kterým jsem později směřoval své mlad-
ší kolegy.

Na jaře roku 1981 mne Francesco překvapil dal-
ší zásadní nabídkou – pojed' s námi v roce 1983
na K2 (Qogir) z čínské strany! Nechtěl jsem být
na akci sám z Čech a tak jsem Francesca pře-
svědčil, aby přizval i mého dlouholetého spo-
lulezce Josku Rakoncaje. Nakonec jsem pro po-
tíže s uvolněním na 4 měsíce neodjel, ale Joska
naštěstí ano.

Pro podzim roku 1984 jsme začali připravovat
velkolepý projekt prvovýstupu zatím zce-
la nedotčenou 4.500 m vysokou západní stě-

Jiří Novák

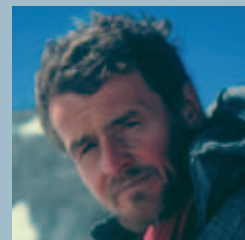
Francesco Santon

Joska Rakoncaj

Poldy Sulovský

Standa Šilhán

nou Dhaulagiri I. Byla to první „gigantická akce“,
která vznikla ve spolupráci s Francescem. Ka-
marádi ze sekci CAI Dolo a Mestre pomohli se
sponzoringem, oficiálním partnerem bylo sdru-
žení horských vůdců YAK. Jednalo se o první hi-
málajskou expedici v historii československého
horolezectví, která byla zajištěna devizami
z recipročních akcí i celkovým samofinanco-
váním z aktivit vedlejší hospodářské činnosti.
A tak pár účastníků ještě pár dní před odjezdem
natíralo mostní konstrukce apod. Významným
sponzorem byla automobilka LIAZ, která zapůj-
čila nákladák a firma Scarpa pomohla s vybave-
ním výškovými botami, část vybavení byla od
firmy CAMP a pak jsme obdrželi zdarma menší
podpory např. poskytnutím potravin.

V 80. letech se spolupráce s italskými skupina-
mi silně prohloubila a kromě benátských sekci,
nastala spolupráce s CAI Reggio Emilia, CAI Ghi-
oggia a dalšími.

Následovaly tak nejen akce do Alp, ať již v létě
nebo v zimě, ale i další výpravy: např. k Dhau-
lagiri 1985 a 1988, Annapurně 1988, které při-
nesly další věhlas čs. horolezectví.
V roce 1990 jsme společně s Francescem rea-
lizovali 2 významné akce – Jihoamerickou vý-
pravu k Ojos del Salado a k vrcholu Aconcagua
s prvovýstupem Z stěnou. Jednalo se o his-

toricky poslední „výměnu“ – 1989/90 v rámci
ČSTV. Dalšími společnými akcemi s účastí na-
šich lezců byly výpravy k SV hřebeni Dhau-
lagiri I v r. 1990, Yalung Kangu v r. 1991, Tilichu
v r. 1992, Makalu v r. 1993, Cho Oyu v r. 1994
a Shisha Pangmě v r. 1995. K výsledkům „ital-
ské“ spolupráce patří i účast Poldy Sulovské-
ho na expedici k severní stěně Mount Everes-
tu v roce 1991. S rodinou jsme byli na pár dní
u Francesca a já jsem se zúčastnil tiskové ko-
ference v Římě k chystané „očistné“ expedi-
ci ke K 2. Při návratu se mne najednou ve vlaku
zeptal Fausto de Stefani, zda neznám nějaké-
ho dobrého borce pro alpský, resp. lehký styl
výstupu na Everest. Odpověď byla jednoduchá:
jasně – Poldy vloni lítal na Dhaulagiri nahoru
a dolů jako blázen. Poldy s účastí pochopitel-
ně souhlasil a tak jsem mu ještě operativně od-
vezl do Itálie pas pro čínské vízum a předal mu
ho zpět půl hodiny před odjezdem jeho vlaku
z Prahy – směr Itálie.

Po roce 1995 jsme s Francescem spolupracova-
li méně, ale letos se k intenzivnější spolupráci
vracíme. S Joskou Rakoncajem jsme letos měli
v Longarone besedu věnovanou naší dlouhole-
té spolupráci a v lednu 2011 jsem byl požádán
o účast na Francescově expedici do Patagonie.

Jiří Novák

Ahoj, o čem si budeme povídat?
Hlavně ne o lezení.

To už by muselo být jedině o tom, jak jsi krásný a ušlechtilý. A to by mi nikdo nesežral.

Ach jo. Tak o lezení. Ty to tam znáš, tak víš o co jde.

Jak se daří?

Po období, kdy se nedařilo, mám za sebou výborné tři roky, vylezl jsem 5 osmitisícovek, takže se daří, co jsem si předsevzal – směřovat k vylezení všech čtrnácti. Daří se a forma to pořád umožňuje.

To je pravda, všichni tví spolulezci chválí, jak to na kopci drtíš. Já to mohu jen potvrdit, není s tebou lehké udržet krok nahoře v osmi tisících. Navíc malé týmy, těžké bágly, všechno taháš sám... Hučku dolů. Kolik ti je?

To jsem se bál, že se zeptáš... 46. To je hnusné.

Stáří má spoustu výhod, neboj. Jen si teď na žádnou nemohu vzpomenout. Stáří horolezcovy je krásné. Znáš i starší. Asi dva.

No, hledím na tebe a moc krásy nevidím. Ale dobře. Čím starší vůl, tím tvrdší roh.

Co ti z osmitisícovek zbývá?
Annapurna, Lhoce, K2.

Jak to pořešíš? Pořád držíš svůj zvyk, že se vydáš na jednu velkou expedici na osmitisícovku za rok, ať už na jeden nebo dva kopce a zbytek roku doplníš jinými nápady?

Radek, Libor, Miska, foto: archiv Radka Jaroše.

Do Nepálu jezdím na jaře, více věřím počasí a podmínkám než na podzim. Dlouholeté zkušenosti mi to ukazují. Příští jaro jsem domluven s Donem Bowiem na jižní stěnu Annapúrny. Tam jsme se spolu v roce 2008 nemohli přesunout z Dhaulagiri kvůli průsvihům, které se tam děly, zahynul tam lňák. Takže jsme nakonec šli na Makalu. Jenže Don jede teď v zimě na Gasherbrum. Tam jsou v zimě strašné podmínky. A mezi jeho návratem a našim odjezdem je hodně málo času. Takže se může stát, že nebude fit. Pak bych vyrazil asi sám na Lhoce, na ten výstup si věřím a mohl bych využít skutečnosti, že docela vysoko je výstup společný s normálou na Everest, kde se bude pohybovat dost lidí. Annapurnu bych pak zkusil v roce 2012.

No tak, mohl bys spáchat na Lhoce sebevraždu v Kanchungské stěně, nebo vyrazit sám jižní stěnou na Lhoce Shar.

Nechci vyvádět nějaké vylomeniny ani stavět velikou expedici. Nechci vyměřit sebevražedný cesty abych někomu něco dokazoval...

A Grande Finale, tvá osudová hora?

K2, byl jsem tam zatím čtyřikrát. Dvakrát jsme to zkoušeli spolu. Do Karakorumu se jezdí v létě, ne podle monzunu na jaře nebo na podzim jako v Nepálu. Takže v létě 2013.

Zase z Pákistánu. Když si představím znovu tu štrapáci tam a zpět: Islamabad, Skardu, Askole, ledovec Baltoro...

Chtěl bych to zkusit z Číny, ze severu. Známý impozantní čtyřkilometrový piliř. Bude záležet na tom, jak se poskládá tým. A navíc: Teď se třeba přestane zase na dva tři roky dařit a já budu ještě stále postávat v cílové rovině. Tak to v horách je. Člověk miní a Manitou se směje.

Dříve jsi lezl s poměrně stálými partáký, spolu jsme byli v horách na několika expedicích. Teď se zdá, že nastává změna. Důvod?

V podstatě z nouze ctnost. Někde se plány a možnosti nepotkají, pak zasáhne něco jiného... Vzpomeň na Manaslu, měli jsme jet spolu a nakonec jsi to musel odpískat, jel jsem sám. Na některých osmitisícovkách už jsi byl, na jiných zase já. Dona jsem potkal na K2, tam mi operoval prst a teď jsme se spolu potkali na Gasherbrumech. Slovo dá slovo a je to.

Pěkné fotky a film.

To jsme dělali letos v létě. Double na Gasherbrumech I a II. Byl jsem tam se Standou Bartůškem, Martinem Havlenou, Petrem Maškem a Liborem Uhrem. Dělali jsme i přímé přenosy z výšky do České televize, v ní běžel opakovaně i film. A tenthle festivalovej film je tentokrát

Za námi GI, k vrcholu G II 300 m,
foto: archiv Radka Jaroše.

hlavní zásluha Libora a Misky, já kameru ztratil cestou z vrcholu GI. I když jsem potom taky točil na foták.

Jak se dařilo lezecky?

Počasí a podmínky nic moc. 900 výškových metrů Gasherbrumského ledovce čirý adrenalin a strach, strašně rozbité, trhliny, pořád se to měnilo, k horšímu. A hodně sněhu. Petr spadl při výstupu na GII do trhliny, naštěstí byla vevnitř prohnutá a on se po pár metrech zastavil. Pohmožděný byl, ale mohl pokračovat v lezení. GII jsme s Petrem a Liborem vylezli. Pak jsme měli v plánu zkusit dolézt prvovýstup, který jsi dělal s Markem Holečkem v roce 2009 v jihozápadní stěně GI.

Dobrý nápad. Krásná linie. My jsme to nedali, ze 7500 metrů jsme se dramaticky vraceli kvůli mým zdravotním problémům. Jak jste dopadli vy?

V těch podmínkách do toho nešlo nastoupit, byla by to vražda. Rozhodli jsme se pro japonský kuloár. A počasí nepřálo, strašně sněhu. Už se blížil konec expedice, museli jsme posunovat letenky. Alena Zárubnická poslala předpověď, která slibovala velmi krátké okno lepšího počasí. Vyrazili jsme: buď anebo. Počasí nic moc a hlavně strašného sněhu. Místy jsme prošlapávali po prsa ve sněhu. Ještě že jsme na vrcholový útok vyráželi v noci. Jinak bychom do toho nikdy nevlezli. Dohrabali jsme se na vrchol s Liborem, Američanem, Kanadčanem a Rusem. Za 52 hodin ze základního tábora až na vrchol. Nic jiného nezbývalo. Byli jsme první ten rok.

Vítám tě zpět mezi živými. Vždycky jsem si myslel, že se rozhoduješ docela opatrně a rozumně. Nebylo tohle už za hranou rozumu? Tisíce metrů vysoce lavinězního terénu, velmi malá šance na vrchol. Petr tam odmítnul vlézt...

R.: Já myslím, že to nebylo šíleně rozhodnutí. Do sedla to bylo bezpečné, jen šílená dřina v hlubokém sněhu. Pak jsme si řekli, že se uvidí, v nejhorším to otočíme dolů. Sice předtím čtyři dny sněžilo, ale z G II jsme měli ověřeno, že ve vedrech, která tam panují, si sních rychle sedá a taky panující silný vítr to slušně vyfoukává. Ale pravdou je, že nahoře jsem se v hlubokém sněhu hodně bál a říkal jsem si, že to možná nebyl nejlepší nápad.

V sedmi statečných se říká: Znal jsem chlapa, co skočil nahý do kaktusů – přišlo mu to jako dobrý nápad...

Znáš to, když už jsi v tom tahu, jdeš kolikrát do blbých traverzů a podobně, i když to není zrovna nejrozmumnější. Občas musíš riskovat.

Co jinak, nejsi-li právě na osmitisícovce? Můžeš to srovnat se svými dalšími sporty?

Osmitisícovky mi jdou nejlépe a jsem díky nim také nejvíce viditelný. Ale klidně a rád lezu neviditelně čtrnáct dnů na skalkách ve Španělsku,

i když tam samozřejmě nevylezu nejtěžší věci. Nikdo nebude špičkově běhat maratón i stovku. A lezu na skalkách, sem tam ledu. Příští rok na podzim jedeme s Pavlem Jonákem na prvovýstup na kopec 6800 m v Nepálu. Na to, co tam chceme lézt, je vysoký až dost.

A další? Jenom lezení?

Jezdím na snowboardu a na kajaku, divokou vodu i moře. Třeba Korsika. Kajak je pro mne adrenalin, bojím se mnohem víc, než při lezení. Doplňkové kolo, horské i silnička. Měl jsem ale pauzu. Ze snowboardu načnuté rameno jsem si definitivně urval na divoké vodě a tak nastal klídek. Teď už je to v pořádku. Není to úplně ideál a už nebude, co naděláš, nějak s tím žiju. Jinak zdraví drží. Ještě by mohlo tak těch deset let, než se začneme po...

Až vylezeš všech 14 osmitisícovek, co dál? To budeš ještě docela junák k neudolání, kolty proklatě nízko. Jaká motivace? Vloni jsem na Gasherbrumu I mluvil s Finem Vaikem, který všech 14 právě tam završil. Měl toho plné kecky a zřivě přesvědčivě nadával, že už ho v Himálaji na vysokých horách nikdy v životě neuvidí... Měl pocit, že tomu obětoval celý život.

Jsem profesionál. U nás z toho můžeš nějak žít, pokud aktivně lezeš a předvádíš výkony. Ale být zaopatřený pro budoucnost, ani náhodou. Takže budu muset něco vymyslet. Zatím nevím.

Tomáš Mrázek před chvílí říkal, že buduje firmu na lezecké stěny. Co ty? Logické by bylo udělat si mezinárodní licenci horského vůdce a živit se tím.

Na to se nechystám. Připadá mi, že všechny zkoušky a kurzy stojí hodně peněz a času. Požádá-li mne někdo, abych partičku doprovázel a vedl v horách, proč ne.

Máš dlouholetou krásnou přítelkyni...

Třeba to bude to řešení. Tlačit kočárky.

Ať se daří, přimluvim se u Manitoua. Co vzkážeš lezcům čtenářům?

Lidé, lezte!

Ptal se Zdeněk Hrubý

Bez rodiny Mázlů by české lezení bylo určitě chudší. Nejtěžší přelety na písku s rovnováhou mezi psychickým a sportovním aspektem výstupu, nové extrémní drytoolingové cesty v tuzemsku i těžká opakování v Alpách. Legendy i dravé mláďa. Vítejte v „Majzlíkově“.

Bylo, nebylo

Táta Luboš začínal s lezením ve čtrnácti letech díky kámošům, kteří ho vzali na místní skalčku. Následovaly oblasti nejbližší po ruce, Sušky a Ádr. S mamkou Jitkou, která s lezením začala v osmnácti a jezdila nejvíce do Tater, se poznali ve Vrchlabském oddílu. Pak už jejich kroky vedly společným směrem – tréninky, skály, závody, občas větší stěna v Alpách. Jitka, ač už v té době měla dceru Moniku, se ještě dost dlouho podepisovala svým příjmením Kuhn-Gaberová. S Lubošem se vzali až víceméně z praktických důvodů poté, co po jeho vážných úrazech měla Jitka jako „nemanželka“ komplikovaný přístup k informacím o pacientovi. Než se narodil Ondrášek, slavila se svatba.

Na skalách

Jitka (Jíťa):

- 1998 – Satisfakce, Xb (8a)PP, Panteon
- 2006 – Orient, 7c+ flash, Terradets
 - Ztracený sen, Xb (8a) PP, Teplické skály
 - Tsunami, Xb PP, Teplice
- 2002 – Těžká karta, X1a (8a+/b) PP, Teplické skály
nejtěžší ženský přelet na domácích pískovcích!
- 2007 – Francouzský styl, Xc (8a+) PP, Panteon
 - Krok sun oposun, Xc (8a+) PP, Adršpach
- 2008 – Geschenk, 9 (7c) OS, Frankenjura
 - Dobří holubi se vracejí, Xb PP, Teplice
 - Delirium tremens, Xb PP, Adršpach

V průběhu let vylezla Jitka moc a moc pískovcových desítek i morálových velikánů jako třeba Big Wall v Labáku. A který výstup má pro ní hodnotu největší? „Každá cesta je o něčem jiném, vylezla jsem je v odstupu deseti let, ale když si je zpětně vybavím, zanechaly ve mně podobné pocity a prožitky.“ Jitka to občas nemívá lehké se svojí výškou, ale bere to, jak jinak, s nadhledem: „Výška? Jo, občas si zanádvám, i pěkně sprostě, když mi někde chybí pár centáčeků. Pak si ale vzpomenu na Monču a jejich 155 cm a hned mě to přejde. Někdy mě to i motivuje, když Luba řekne je tam nátah ani to nezkoušej, já už ale vidím nějakou mikrolištu a nějakým morfem to i někdy přeletu. Nejvíce je asi výškový handicap znát na boulderových

závodech, jsou většinou hodně vyšponované, samé skoky....někdy by pomohl jen mikro-stup, ale tak už to bohužel je. Tam můžeš mít sílu sebevětší a je ti k ničemu (to vidím hlavně u Momo).“

Když se ptám na současné trendy v našich skalách, nebojí se o to, že by nebyl na českých skalách prostor jak pro nejryzejší klasiku, tak pro výstupy sportovnějši. „Směřů je ještě dost, ale už to asi nebudou trojky, pětky, sedmičky. Ale pro to, aby ještě vznikly rozumné cesty, ve kterých by si člověk dobře zalezl, ale se i trošku vybál a nezabil se, by se měla trošku pozměnit pravidla. Těch nadšenců na tvoření cest zase tolik není. A hlavně – je to pěkná dřina.“

Luboš (Majzlík):

- 1999 – Neuropatolog, X1a (8a/b) PP, Příhrazy
 - Marioneta, 8b/b+, PP, Osp
- 2002 – Akumulátor, X1b (8b/b+), PP, Teplické skály
 - Skleněný fotbal Xc, 1.PP, Labák
- 2003 – Nejslabší máte padáka, X1a (8a/b) 1.PP, Labák
- 2004 – Pěkná ústa, oči zelené, X1a (8b) PP, Labák
- 2006 – Zrzaví slímáci X1a (8b) PP, Ostaš
 - Vysoké napětí, X1a (8b) PP, Teplické skály
 - Černý Petr, X1a (8a+/b) prvovýstup, Teplické skály
 - Tschernobil, 10- OS, Frankenjura
- 2007 – Útěk, X1a (8b) PP, Labák
 - Texas, X1a (8b) PP, Tisá
 - Klasika, Xc (8a+) prvovýstup, Teplické skály
 - Žiletka, X1a (8a+/b) prvovýstup, Adršpach

Kromě uvedeného seznamu přelézá Luboš jeden náročný výstup za druhým. Jak těžké prasky, tak děsivé morálovky. Nejvíce se pohybuje v Teplících, Ádru a Labáku. Nerozlišuje příliš, zda má cesta hodnotu spíše danou číslem nebo nároky na psychiku. Jak sám říká: „mám radost z každé vylezené cesty, jak ze sportovky, tak morálovky. Je ale pravda, že "Klasika" na Hlásku se povedla“. I on se domnívá, že vývoj směrem k bezpečnosti lezení jde správným směrem: „Myslím si, že je ještě dost volných směřů, stačí se jenom dobře dívat. Jinak dneska si chtějí lidi pěkně zalézt, možná se i trochu vybát, ale rozhodně ne se zabít. Jestli má někdo chuť udělat morálovou cestu, má možnost, ale většinou jsou z takových cest pomníky.“

Monika Kuhn-Gaberová v Zillertalu

Luboš Mázl, Žiletky Xla

Monika Kuhn-Gaberová (Monča):

2006 – Arnaque.com, 8a PP, Gorges du Tarn
– Tarambana, 7c flash, Terrades

2010 – Die zwei Muskeltiere, 9+/10-, (8a)PP, Frankenjura
Z výčtu nejtěžších přešlazených cest je absolutní většina ze sportovních oblastí. Monča přes to občas vyleze i něco morálovějšího na písku. Mamka to ale moc ráda nevidí. Jak sama říká: „Těch úrazů bylo už v naší rodině dost! Většinou Monče doporučím, když vím, že se dá jištění dobře cvaknout a není to na zem. Jsem ráda, že moji rodiče pořádně nevěděli, o čem je to lezení na písku, v horách...“ Sama Monika k tomu dodává, že časem to třeba přijde a něco pořádného na tom písku vymrskne.

Nejmladšímu z rodiny, šestiletému Ondrovi se zatím moc s lanem lézt nechce.

Se "zbraní" v ruce, a co hory?

Jitka:

2002 – Galadrela, 8-(11délek) OS, Rätikon
2008 – Krkavčí matka, M8+PP, Krkavka
2009 – Open End, M11PP, Dryland
– Mám jednu ruku dlouhou, M11-PP, Krkavka
2010 – Šmoulí tanec, M11 PP(2.př.), Starzlachklamm
– Papis..., M11- PP, Starzlachklamm

Luboš:

2003 – Czech direct, 7c+ prvovýstup, Dolomity, Tofana
– Dream of Tofana, 8a prvovýst., Dolomity, Tofana
2004 – Zub za zub, 9+AF prvovýstup, Rätikon
(prvovýstupy vždy ve složení: Sobotka, Beneš, Mázl, Rosecký)
2007 – Game Over, M13- PP, Dryland
– Schlampfer, M12 PP, Dryland
2008 – Fear and Leathing, M12 PP, Diebesöfen
– Chameleón, M11+ 1.PP, Krkavka
– Saxána, M11 1.PP, Krkavka
2009 – Encore, M12/13 PP (2.přelez), Dryland
– Tension, M12+ PP, Dryland
– Big city live, M11/12 PP, Starzlachklamm
– Šmoulí tanec, M11 1.PP, Starzlachklamm
– Gargamel, M11+ 1.PP, Starzlachklamm
– Bez jména, M10 flash, Starzlachklamm
– Bez jména, M9+/10- OS, Starzlachklamm

O Jitce a Lubošovi Mázlů se dá téměř říci, že jsou synonymem českého extrémního drytoolu v přírodních terénech a autoři snad všech těžších cest tohoto typu u nás. Cesta k drytoolu přitom vedla přes závody s cepíny. Luboš tuto disciplínu přibližuje: „Drytooling vzniknul vyčleněním z mixového lezení. Původně se s cepíny lezlo po ledu, potom to přešlo na skála-led (mixové lezení). Odtud pouze na skálu. Podle mě z důvodu tréninku na mixy a postupně i pro nedostatek ledu v mixech. Pro mě osobně je lezení s cepíny příjemná změna přes zimu. Rozdíl drytoolingu na skalách a závodech není až tak velký, závody se už lezou taky na přírodních chytech. Maximálně tréma z jednoho pokusu, jako na normálních závodech. V drytoolu existují, stejně jako v lezení, cesty morálové, ale většinou ty hodně těžké mají jištění dobré.“

Řada českých špičkových pískařů dobývá svět vyšších hor. Zatímco Luboš tuto myšlenku příliš neživí „nějak už není chuť, ani moc čas“, Jitka pohled je o mnoho pozitivnější: „Lezli jsme s Lubou v Rätikonu a Martinswandu, bavilo mě to. Byla jsem Tatrami "odkojená" a hory mě vždy přitahovaly. Co se narodila Monča, bylo to už horší rozhodování, pak, po narození Ondráše, ještě horší. Co chodím do práce, volna je málo, a to volno většinou "prolezeme", našťastí zatím celá rodina. Měli jsme s Lubou v plánu i vícedélkový mix v Alpách, ale vzdali jsme to pak kvůli času i z obavy o rodinu. Určitě si vyčítám, když šlapu lavinězní čtyřkou dvě hodiny do mixové oblasti Dryland, jak riskuju. A to si říkáš, že jdeš lézt moderní odjištěné mixy. Na to abys v horách uspěl, musíš mít počasí. Když ale plánujem nějaký výjezd (bohužel kvůli mým službám je to většinou měsíc dopředu), tak se nám několikrát stalo, že jsme týden čekali v autě až přestane pršet apod. A v zimě hold když napadne, tak jdeš do oblasti místo hodiny třeba tři. Každopádně až děti odrostou a osamostatní se, pak Lubu někam vytáhnu“.

Ondra, Monika a Jitka v Zillertalu

Bouldering, závod a to ostatní

Jitka:

Bouldering: 3 x boulder za 7C (Petrohrad a Švýcarsko), monetálně vede žebříček boulderistek na Lezci

Závody drytool:

- 8. místo Pitztal, závod SP 2003
- 5. místo Tanvaldský špičák, závod SP 2006
- 8. místo Busteni, závod SP 2008
- dvojnásobná mistryně republiky

Závody na obtížnost:

„Ty závody před 15-ti lety si už přesně nepamatuji. Několikrát jsem byla vicemistryně ČR, „nej“ titul mi vždy nějak unikl. SP většinou okolo dvacáté příčky“.

Jitka kdysi napsala, že bouldery leze pouze z donucení, dnes názor trochu změnila. Bouldering je pro ni zejména skvělá příprava na skály, skoro až lituje, že mu nepřišla na chuť dřív. „Perfektní je, že jsi skoro nezávislý na jističi a hlavně si zaskotačí celá rodinka včetně dětí. Náš Ondra tedy boulderu tvrdě propadl. Občas se mi stane, když padám, že křiknu "dober!". To je Luba mrtvým smích. Ale stejně, lano je lano.“

Na závody se již dnes Jitka dívá z hodně velké retrospektivy. „Poté co jsem se s Lubou poznala, začali jsme i s prvním tréninkem. V té době byla nejbližší stěna v Turnově, kam jsme jezdili tak jednou za 14 dní. Jinak jsme drtili na kolmé cihlové stěnce s několika umělými chyty a vyvrtanými prstáky na zadní venkovní stěně sportovní haly "Tyršák" a k tomu "kruháče" v posilovně

pro běžkaře. Pak se i ve Vrchlabí postavila stěnka. První pokusy na závodech byly v roce 1994, první výjezdy do zahraničí v roce 1996. Závody mě bavily, postupem času přišla repre, první sponzoři a ta zodpovědnost, ta mě teda docela dost ničila. Tréninky jsem přitvrzovala, dostavila se první zranění z přetížení, nedoléčení ... Až s odstupem času člověk vidí, co dělal za chyby. Každopádně mě hřeje pocit, že i obyčejná holka z vesnice dokázala to, co dokázala.“

Luboš:

Bouldering:

- 7 boulderů za 8A na Petrohradu, Ostaši a v Chironicu
- Závody drytool: 9. místo Pitztal, MS 2001

Luboš poslední dobou boulderingu úplně propadl. Důkazem toho, že se do boulderingu pustil fakt naplno je, že za poslední dva roky udolal zhruba osm desítek kousků za 7C a víc. „Baví mě řešit těžké kroky a líbí se mi, že to není pokaždé o síle. Strachu si člověk taky trochu užije, když visí ve čtyřech metrech nad jednou boulderem bez chytáče. A snad teda i trochu zesílím, ono vlastně lezení na písku je většinou také o bouldery, akorát tam musí člověk k němu kousek dolít“.

Závodění Lubošovi nikdy moc nešlo. „Jsem hodně nervózní a zkazím většinou i to, co se normálně nedá. Raději než závody mám přírodu, mám tam na lezení klid.“

Monika:

Bouldering: Raněný superman direkt za 7C stylem flash!!! Za mamkou těsně druhé místo v žebříčku boulderistek na Lezci

„Bouldering je pro mě v současné době hlavní disciplína. Baví mě a moc! Když člověk vyleze nějaký pěkný boulder, tak je to úplně jiný pocit než když vyleze cestu. Nedokážu ten pocit popsat, ale je to něco úplně parádního a hlavně intenzivnějšího. Ale obě kategorie mají něco do sebe. "Superman" byl boulder, který příroda vyplodila přímo pro

Luboš Mázl bouldruje na Ostaši

mě, prostě jsem přišla, sedla na matici, pak udělala cuk, cuk, cuk a bylo to tam jak po másle.

A závody? Závody jsou super a myslím, že by byly mnohem lepší, kdybych nebyla tolik nervózní a malá. Jsem nervózní pořád i když vím, že soupeřem je boulder a ne protivník. Bouldery na závodech jsou většinou pěkně silový, skákačky, takže člověk musí být opravdu strong."

Ondra:

Lezení na šutry je „Ojova“ srdcová disciplína. Vybouldroval si pár věcí na Ostaši (6A+), Sněžníku (6B) a na Petráčci vylezl nejtěžší bouldřík Gejša 6B+. Jeho lezení je nutné brát samozřejmě zatím s rezervou, většinou daleko nedosáhne (110 cm) a tak musí brát chyty, kterých si ostatní ani nevšímají. Čas ukáže, ale klobouk dolů co občas přežije.

O životě Mázlových

Je určitě hezké, když má celá rodina stejnou zálibu. Ptal jsem se však i na vzájemnou motivaci, popřípadě (zdravou) rivalitu. Jitka k tomu říká: „Je to fajn lézt s Momo, přála jsem si, abychom jednou spolu i závodily, krokovaly cestu, byly v izolaci. Na skalách se myslím dobře doplňujeme, radíme si, občas mě Momo dobře v něčem vyškolí, jen kdyby nebyla tak tvrdohlavá. Dokud se daří a moc jí do ničeho nenutím, je vše ok, někdy se ale pěkně pohádáme.“ A Monika dodává: „Rodinná rivalita? To si myslím, že ani nejde! Mamka chce, abych byla dobrá a zároveň chci to samé i já. Aby byla mamka nejlepší!“

Nejen lezením člověk je živ, Jitka pracuje ve Vrchlabské nemocnici na dětském oddělení jako zdravotní sestra. Luboš

Luboš Mázl, Encore M12/13, Dryland

dělá na lanovce v Herlíkovicích a přes léto má volněji. Monika chodí na místní víceleté gymnasium a Ondra zatím do školky. A vzkaz od Majzlíků pro čtenáře Ročenky ČHS a ostatní lezce? „Lezte svým SRDCEM, nenechte se ovlivnit davem.“

*Připravil Petr Resch
fotografie archiv Mázlů a Martin Spilka*

K seriálu tuzemských závodů již několik let patří Tendon Cup – závody v lezení na obtížnost, které zaštiťuje a podporuje společnost Lanex a.s. Závody jsou určeny malým a mladým začínajícím a středně pokročilým lezcům, takže je to taková závodní „přípravka“, ovšem s početnou účastí a pořádným sportovním nasazením. Aby bylo zaručeno, že na závodech Tendon Cup budou startovat opravdu jen začínající a středně pokročilí lezci, jsou z účasti vyloučeni závodníci, kteří se již v soutěžním lezení prosadili, tj. např. obsadili v uplynulé závodní sezóně 1., 2., nebo 3. místo v Českém poháru mládeže, nebo mají obdobně dobré umístění z Českého poháru v probíhající sezóně apod. V důsledku toho se ale může stát, že ti nejlepší musí v průběhu závodní sezóny v Tendon Cupu přestat závodit, tak jako letos např. Petr Kliger.

Závody Tendon Cup zahrnují každý rok deset závodů a jsou rozděleny na moravskou a českou část. Českou část Tendon Cupu letos, ostatně jako i v předchozích letech, hostily Hejnice, Újezd nad Lesy, Sobotka a letos nově Pardubice a Trutnov, kde se 20. listopadu konalo finále. Moravská část Tendon Cupu se tradičně konala na lezeckých stěnách v Olomouci, Orlové, Jeseníku a nově ve Vyškově, s finálovým vyvrcholením 13. listopadu v Lanškrouně. V obou finálových závodech až na výjimky platilo, že ti nejlepší jen potvrdili skvělou výkonnost z předchozích závodů.

V Tendon Cupu se závodí ve čtyřech věkových kategoriích: V nejmladší věkové kategorii D letos soutěžily děti narozené v roce 2000 a později, nejmladšímu účastníkovi bylo teprve 5 let, a nutno podotknout, že právě tato věková kategorie je v Tendon Cupu nejobsazovanější. V české

části závodů v ní soutěžilo téměř 50 kluků a 33 holek, na Moravě 37 kluků a 38 holek. Vítězem české i moravské části (!) se stal Jakub Šenkýř, vítězství v Čechách vybojovala Adéla Jeníková a na Moravě Hana Křížová.

Kategorie C je pro jedenáctileté a dvanáctileté závodníky. Na Moravě jí kraloval Matěj Plšíčik a v Čechách získal celkové vítězství Petr Kliger. Mezi děvčaty vybojovala na Moravě celkové prvenství Eliška Vlčková a v Čechách Kateřina Bělková. V kategorii B letos startovali závodníci narození v letech 1994–1995. Na Moravě vyhrál Marek Škorpil a v Čechách si celkové vítězství odnesl Jan Krutský. Andrea Pokorná získala moravské i české prvenství. Ve věkové kategorii 15 – 16 let, která mívá v Tendon Cupu nejméně početné zastoupení, vyhráli Tomáš Němec a Anna Obročníková (Čechy) a Vítězslav Kučera a Eva Křížová (Morava).

Všem vítězům patří zasloužené gratulace a všem ostatním, kteří bojovali o každý chyt, aby jim radost z lezení i ze závodění vydržela. Pro některé závodníky by neměla jejich závodní kariéra začínat a končit na těchto závodech, ale měli by se zkoušet prosadit i v závodech Českého poháru.

Na závěr patří poděkování, a proto ČHS děkuje všem obětavým organizátorům, rozhodčím, stavěčům tratí, bez nichž by tyto závody nebyly, nadšeným rodičům, kteří své děti přivedli k lezení a k závodění, a mnoha dalším, kteří jednotlivé závody podporují finančně či materiálně. Hlavní dík patří společnosti Lanex a.s., která tuto závodní „lavinu“ již v roce 2002 spustila a závody stále podporuje, nejen tím, že závody zaštiťuje svým jménem, ale také tím, že dodává všem pořadatelům závodů lana a ceny pro vítěze.

Božena Valentová,
PR

Tendon Cup Orlová, foto Karel N ávrat

Tendon Cup Olomouc, foto Lumír Návrat

tilak®

ck go climb a rock

Tilak je partner Českého horolezeckého svazu.

MAKAK

Lezecké stěny a chyty

info@makak.cz
tel: 483 318 359 www.makak.cz

Sněžná slepota

Ve vysokohorském prostředí jsme vystaveni mnoha nebezpečím. Jedním z nich, bezprostředně ohrožujícím naše oči, je zvýšené množství ultrafialového záření – rostoucí úměrně s nadmořskou výškou. Navíc se obvykle pohybujeme po sněhových polích, přičemž sníh velmi účinně sluneční záření odráží – suchý sníh až 88%! Odtud tedy pojmenování onemocnění, které je tématem tohoto článku – „sněžná“ slepota. Stejně postižení si ale můžeme přivodit v soláriu nebo doma v garáži při svařování – pokud si oči nechráníme dostatečným UV filtrem.

Co to je sněžná slepota?

Sněžná slepota je stav, kdy postižený není schopen pro bolest vůbec otevřít oči a je tedy prakticky slepý. Bolest může být v závislosti na míře poškození oční rohovky tak intenzivní, že víčka jsou křečovitě stažena a mnohdy je problémem i jejich pasivní rozevření ve snaze aplikovat kapky či mast.

Příčina a průběh onemocnění?

Příčinou je ultrafialové záření, které „spálí“ svrchní vrstvu rohovky a dojde k obnažení velmi husté sítě nervových zakončení – oční rohovka je nejcitlivějším místem našeho těla vůbec. Stav by se dal přirovnat k odřenému kolenu – ovšem hloubka požitku je nesrovnatelná. První příznaky – postupně narůstající pocit cizího tělíska v oku, řezání, bolest, zarudnutí očí, otok a křečovitě sevření víček přichází obvykle 4–6 hodin po expozici slunečního záření. Zastihne-li nás sněžná slepota již v bezpečí spacáku, protpříme velmi krušnou a bezesnou noc a když nás nepostihne nic horšího, budeme mít posléze o čem vyprávět. Rohovka se v naprosté většině případů sama zahojí, bolest odezní obvykle v průběhu 24 hodin. Pokud se ovšem ještě musíme pohybovat – navíc v exponovaném a neznámém terénu – ohrožuje nás takový stav pochopitelně přímo na životě a jsme odkázáni na pomoc spolulezce, je-li v dosahu (o dohledu se v tomto případě mluvit nedá).

Co dělat?

Nejdůležitějším krokem ve vysokohorském prostředí je uklidnit člověka postiženého sněžnou slepotou a pomoci mu do bezpečí – tedy zajistit sestup. Je nutné si uvědomit, že člověk náhle zbavený zraku je zcela dezorientován, vystaven velkému stresu ze ztráty zraku a z bolesti.

Vlastní léčba sněžné slepoty je poměrně jednoduchá – máme-li po ruce oční znečistlivující kapky, léky tišící bolest a oční (!) lubrikační gel či mast. V ambulanci očního lékaře toto vše obvykle najdeme, v batohu ale hledání nemusí být úspěšné. V takovém případě alespoň trochu pomůže chladivý obklad na víčka a zabezpečení, že to do rána bude lepší... Alkohol byl už dávno vyškrtnut ze seznamu léků, ale panák taky neuškodí.

- Suverénní metodou je podání znečistlivujících kapek (např. Benoxi, Novesin apod.) – ty navodí okamžitou úlevu a postižený může opět otevřít oči a vidět. POZOR! Je nutné mít na paměti, že oči jsou poškozeny a nejsou chráněny přirozenou svrchní vrstvou rohovky. Existuje zde velmi vysoké riziko infekce rohovky s možnými trvalými následky! Proto je nutné použít znečistlivující kapky pouze na nezbytně nutnou dobu – tedy na dobu návratu do bezpečí! Nikdy nepokračovat ve výstupu!
- Léky tišící bolest – jakékoliv máme k dispozici (např. Ibuprofen), v maximální povolené dávce.
- Podání lubrikačního gelu či masti napomůže obnově svrchní vrstvy rohovky, ke kterému samočinně a relativně rychle dochází. Sníží se také riziko infekce. (O-Azulen mast, O-Septonex mast, Vidisic gel apod.)
- Studený obklad na víčka, temno, klid.

Může zanechat sněžná slepota trvalé následky?

Sněžná slepota odeznívá, jak již bylo výše napsáno, v naprosté většině případů zcela bez následků – nedojde-li ovšem k infekčnímu zánětu rohovky. Příznakem infekce je hlenohnisavý výtok z očí a přetrvávající řezání. V tomto pří-

padě je nutno aplikovat mast či kapky obsahující antibiotika – a to striktně dle pokynů lékaře nebo v nouzi dle příbalové informace léku. V jakémkoliv případě zarudnutí očí (pochopitelně včetně sněžné slepoty!) je vždy nutno okamžitě přestat nosit kontaktní čočky, jsme-li na jejich pomoc odkázáni, a to nejlépe až do vyšetření očním lékařem. Nošení kontaktních čoček, zvláště pak ve vysokohorském prostředí, nese specifická rizika.

Jak se sněžné slepoty vyvarovat?

Snadno – nosit sluneční brýle s kvalitním UV filtrem. Měli bychom mít stále na zřeteli, že i občasné sundávání brýlí pro mlžení nebo třeba při fotografování nás může ohrozit. Navíc ve vysokých polohách jsme UV záření vystaveni i při tzv. difuzím světla či lehké mlze – nejen na jasném slunci a při azurové obloze!

A něco o oku obecně?

- Okolo můžeme přirovnat fotografickému aparátu.
- Víčka – stejně jako krytka objektivu chrání optiku před poškozením. V případě, že je nemůžeme otevřít, je to jako fotit s krytkou...
 - Rohovka – objektiv foťáku. Bezcévná, průhledná tkáň – na poškrábání značně citlivější, než zmíněný objektiv. Tkáň, která si odebírá kyslík přímo ze vzduchu. Její síla je 0,9–0,5mm.
 - Čočka – rovněž bezcévná a průhledná. Dojde-li k jejímu zkalení, mluvíme o „šedém zákalu“.
 - Sítnice – v podstatě analogie filmu či čipové destičky ve foťáku. Tkáň na níž se vytváří obraz. Ve vysokohorském prostředí dochází v rámci výškové nemoci k ucpávání cév, otoku a krvácení do sítnice.
 - Zrakový nerv – 1,2 milionu nervových vláken („drátů“) vedoucích signál ze sítnice do zrakového centra v mozku – konektor mezi digitálním fotoaparátem a počítačem... Otok zrakového nervu vedoucí k poklesu vidění bývá rovněž jedním z důsledků výškové nemoci.

MUDr. Martin Choleva
Evropská oční klinika Lexum, PR

Stačí málo a uvidíte víc

Laserová korekce zraku
změní během okamžiku
celý Váš život. Bezbolestně
a bezpečně.

Praha, Brno, České
Budějovice, Ostrava, Tábor
modrá linka: 810 800 009
www.lexum.cz

**funkčnost
v každém detailu**

LOWA
...simply more

PROSPORT PRAHA s.r.o. dodává

turistickou a horolezeckou obuv LOWA
pěrové spací pytle a oblečení YETI
trekingové hole GABEL
outdoorové vybavení a stany NORDISK
ponožky THORLO
doplňky McNETT

prosport

www.prosport.cz + www.prosportshop.cz

YETI™

SCARPA®
NESSUN LUOGO È LONTANO™

SKIING

MOUNTAIN & CLIMBING

TREK & TRAIL

LIFESTYLE

MAESTRALE

**THE WIND OF
CHANGE
WELCOME
TO THE FUTURE**

Český horolezecký svaz představuje své mediální partnery:

www.lezec.cz

lidé & HORY

www.velehory.cz

everest

TREKING

horyinfo

www.horyinfo.cz